Sisäministeriö
Inrikesministeriet

SM/Kansainvälisten asioiden yksikkö/Vesa Kotilainen

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Asia: U 33/2021 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta neuvoston asetukseksi arviointi- ja valvontamekanismin perustamisesta ja toiminnasta Schengenin säännöstön soveltamisen varmistamista varten ja asetuksen (EU) N:o 1053/2013 kumoamisesta

Sisäministeriö esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa:

Euroopan komissio antoi 2.6.2021 ehdotuksen asetukseksi Schengenin arviointi- ja valvontamekanismin tarkistamisesta. Esitys on ensimmäinen komission lainsäädäntöä ja operaatista toimintaa koskevista aloitteista, jotka sisältyvät komission kesäkuussa antamaan tiedonantoon Schengen-alueen kokonaisvaltaisesta kehittämisestä ja vahvistamisesta. Schengen-strategiasta on laadittu eduskunnalle e-kirje (E 87/2021 vp). Schengen-strategian myötä komission on tarkoitus antaa vielä kuluvan vuoden aikana esitykset poliisiyhteistyön kehittämisestä ja rajasäännöstöstä.

Schengenin arviointi- ja valvontamekanismin merkitys Schengenin jäsenmaiden keskinäisen luottamuksen ylläpitämisessä ja Schengenin toiminnan varmistamisessa on keskeinen. Arviointimekanismilla on seurattu, että jäsenmaat noudattavat Schengenin säännöstöä tehokkaasti tekemällä jäsenmaiden ja komission yhteistyönä arviointeja jäsenmaiden toimista säännöstön eri osa-alueilla, eli ulkorajavalvonnan, poliisiyhteistyön, tietojärjestelmien, viisumipolitiikan ja palautusten aloilla. Nykyinen asetus on ollut käytössä vuodesta 2015 asti, ja tänä aikana jokainen jäsenmaa on ehditty arvioida ainakin kerran. Komission esittämien muutosten tarkoituksena on esimerkiksi lyhentää ja yksinkertaistaa arviointimenettelyjä sekä vahvistaa perusoikeuksien kunnioittamisen arviointia.

Eduskunnalle tehdyssä U-kirjeessä valtioneuvosto kannattaa yleisesti esityksen tavoitteita ja pitää tärkeänä, että mekanismin käytöstä tehdään aiempaa strategisempaa ja tehokkaampaa. Esityksessä on kuitenkin joitakin kohtia, joihin tulee saada vielä selkeyttä. Tärkeää on varmistaa jäsenmaiden osallistuminen ja mahdollisuudet vaikuttaa koko arviointiprosessiin. Tähän liittyen on keskeistä priorisoitujen arviointialojen määrittäminen, joita ei ole esityksessä todettu yhtä selkeästi kuin aiemmassa asetuksessa. Arviointien laadun varmistamiseksi jäsenmaiden tulee pystyä varmistumaan osallistuvien asiantuntijoiden

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo@intermin.fi | www.intermin.fi

riittävästä ammattitaidosta ja asiantuntijoiden lähettämisen sykleissä tulee olla edelleen riittävä kansallinen liikkumavara.

Esitystä on alettu käydä artiklakohtaisesti läpi Schengenin arviointityöryhmässä heinäkuun alussa. Artikloja käsitellään seuraavaksi työryhmässä 13.9. Suomen työryhmäedustajat ovat tässä vaiheessa tehneet koko tekstiin tarkasteluvarauman odottaen eduskunnan kantaa.